

Factor A: drie verschillende berekeningen!

22-06-2022 | Door Kees van Oostwaard, werkzaam bij
Fiscale Zaken Athora

Het zal niemand ontgaan zijn: op 30 maart 2022 is het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen bij de Tweede Kamer ingediend. Veel zaken komen op de betrokkenen af. Een van de elementen waaraan nog maar weinig aandacht is besteed betreft de factor A. In de nieuwe systematiek wordt die - in ieder geval in theorie - een stuk eenvoudiger. Maar dat geldt niet voor alle regelingen op de beoogde ingangsdatum 1 januari 2023. Sterker nog: uitvoerders van pensioenregelingen moeten rekening houden met drie verschillende berekeningen voor de factor A. Bovendien lijkt een van die berekeningen nog niet helemaal juist. Hoog tijd om hier nader naar te kijken.¹

Factor A: de basis

Na invoering van de Wet toekomst pensioenen wijzigt de omvang van de jaarruimte aanzienlijk. Het percentage van de grondslag die kan worden ingelegd in een lijfrenteproduct wordt verhoogd van 13,3 naar 30,0.

Een ander element in de berekening van de lijfrenteruimte dat wijzigt, is de factor A. De factor A is kort gezegd de vermindering met de opbouw van pensioenaanspraken. Deze factor A, die momenteel met 6,27 wordt vermenigvuldigd, wordt vervangen door de in het voorafgaande kalenderjaar in de pensioenregeling gezamenlijk ingelegde premies voor ouderdomspensioen vermeerderd met de premies met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen als bedoeld in artikel 5.17 van de Wet IB 2001 betaalde of verrekenende premies, gedeeld door de nettofactor. Het vervangen van de huidige systematiek door de premies voor het ouderdomspensioen klinkt als een goede vereenvoudiging. Het handhaven van de aftrek met de inleg voor nettopensioen blijft een gemiste kans en is ook onbegrijpelijk.

¹ Dit artikel is voor een belangrijk deel ontleend aan de uitgave 'Fiscale aspecten van de Wet toekomst pensioenen (juni 2022)', *Financieel Actief*

Nettopensioen ziet op het inkomen boven de inkomensgrens (€ 114.866 in 2022), terwijl de lijfrente ziet op het inkomen onder die grens. Hoezo appels met peren vergelijken?

Bij de vermindering met de ingelegde premies voor het ouderdomspensioen hoeft - opmerkelijk genoeg - geen rekening te worden gehouden met premies die zien op compensatie in verband met de transitie. In de gepubliceerde concept wijzigingstekst van het Uitvoeringsbesluit is vermeld dat de ingelegde premies voor ouderdomspensioen en partnerpensioen op of na de pensioendatum in aanmerking moeten worden genomen (als gevolg van toeneming van de diensttijd in het voorafgaande kalenderjaar) en exclusief de premie voor een compensatie als bedoeld in artikel 38s van de Wet op de loonbelasting 1964.

De overgangsbepaling voor nog niet aangepaste regelingen

Voor de factor A geldt een overgangsbepaling². Voor belastingplichtigen die onder het bereik vallen van het in artikel 38q, eerste lid, Wet op de loonbelasting 1964 genoemde overgangsrecht, geldt dat de imputatie van pensioenaanspraken nog zal plaatsvinden volgens de methode zoals deze gold op 31 december 2022. Dus factor A, vermenigvuldigd met 6,27 (2022). Dit overgangsrecht vervalt per 1 januari 2028.

De overgangsbepaling voor premiestaffel artikel 38r

Voor belastingplichtigen die een ouderdomspensioen of partnerpensioen opbouwen, waarvan de opbouw is gebaseerd op de in artikel 38r, eerste lid, Wet op de loonbelasting 1964, opgenomen premiestaffel komt er ook overgangsrecht. Deze premiestaffel is progressief en leeftijdsafhankelijk. De nieuwe imputatiesystematiek van artikel 3.127, vijfde lid Wet inkomstenbelasting 2001 heeft tot gevolg dat de imputatie van pensioenaanspraken ook leeftijdsafhankelijk wordt. Dit kan ongewenste effecten hebben. Daarom wordt voorgesteld de leeftijdsafhankelijke premie die wordt ingelegd, door middel van een formule te vertalen naar een leeftijdsonafhankelijke premie die had gegolden voor een belastingplichtige die een pensioen opbouwt volgens de nieuwe voorgestelde systematiek.

Conclusie: drie berekeningswijzen voor de factor A

Het vorenstaande betekent wel dat er in de (beoogde) overgangsperiode maar liefst drie berekeningswijzen voor de factor A van toepassing zijn:

1. Voor regelingen die nog niet zijn aangepast (vallend onder het overgangsrecht).
2. Voor regelingen die vallen onder het nieuwe regime.
3. Voor regelingen waarbij gekozen is voor de leeftijdsafhankelijke staffel van artikel 38r van de Wet op de loonbelasting 1964.

² Artikel 10a.25 Wet IB 2001

³ Dit percentage is het maximale premiepercentage voor een deelnemer van 43 jaar oud, conform artikel 38r Wet op de loonbelasting 1964

En als we inzoomen op de laatste twee varianten, is het opmerkelijk dat met dezelfde uitgangspunten (grondslag, premie, etc.) de uitkomsten behoorlijk kunnen verschillen.

Voorbeeld

Een deelnemer aan de pensioenregeling is 43 jaar. De pensioengrondslag bedraagt € 50.000. Percentage is (stel) 26,4%³. De premie (voor ouderdomspensioen plus partnerpensioen op of na pensioendatum) bedraagt dan € 13.200. Er is geen sprake van nettopensioen.

Onder de regels van het nieuwe stelsel zou de berekening van de factor A zijn:
 $26,4\% \times € 50.000 = € 13.200$

Bij de variant van artikel 38r geldt de volgende formule en uitwerking:

$$A = (1 - (X-Y) / X) * B^4$$

A = het bedrag aan vermindering in verband met de opbouw van pensioenaanspraken;

B = het bedrag van het in het voorafgaande kalenderjaar in artikel 18a, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 vermelde percentage, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet, vermeerderd met het gezamenlijke bedrag van de door de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar voor een nettopensioen betaalde of verrekende premies, bedoeld in artikel 5.17, gedeeld door de nettofactor, bedoeld in artikel 5.16, vierde lid;

⁴ Artikel 10a.25, lid 2 Wet IB 2001

X = het bedrag van het voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar geldende maximale premiepercentage, bedoeld in de in artikel 38r, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen tabel, vermenigvuldigd met de in het voorafgaande kalenderjaar voor de belastingplichtige geldende pensioengrondslag, bedoeld in artikel 18a, tweede lid, van die wet;

Y= het bedrag van de door of voor de belastingplichtige in het voorafgaande kalenderjaar ingelegde premies voor een ouderdomspensioen en een partnerpensioen bij overlijden op of na pensioendatum als bedoeld in artikel 18a van de Wet op de loonbelasting 1964.

$$A = (1 - (26,4\% \times \text{€ } 50.000 - 26,4\% \times \text{€ } 50.000) / (26,4\% \times \text{€ } 50.000)) * (30\% \times \text{€ } 50.000)$$

$$A = (1 - (\text{€ } 13.200 - \text{€ } 13.200) / \text{€ } 13.200) * \text{€ } 15.000$$

$$A = \text{€ } 15.000$$

Een factor A van € 13.200 of € 15.000 is een opmerkelijk verschil bij exact dezelfde premie. Het lijkt er dan ook op dat een tabel met een correctiefactor noodzakelijk is.

Slotopmerkingen

Voor pensioenuitvoerders is er werk aan de winkel. Naast de reeds bestaande factor-A-berekening, moeten zij na het van kracht worden van de Wet toekomst pensioenen nog twee berekeningen voor de factor A in de lucht brengen en houden. Daarbij lijkt het er sterk op dat de uitwerking voor de berekening bij toepassing van artikel 38r, eerste lid van de Wet op de loonbelasting 1964 nog niet helemaal is afgerond. Mijn oproep aan 'Den Haag' is om hier op korte termijn naar te kijken en uitsluitsel te geven. Uitvoerders moet voldoende tijd worden gegund om dit te bouwen én te testen.

